לשון און לעבן

חודש־ווחדנשל טאר ליטעראטור, מ'וואסטור, קונסט און שולמיז

בנבאל פ' ווחדנשם [illegible] קנבנטעטי שראנאבנ [illegible]

תג הזכרון . . . .

מ' יאר „לשון און לעבן"

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אין שיטות אמת-ס לי׳ מן גשמיות ישר׳

עס איז שוין די לעצטע צעיט, די ווייטע בוים אפטרוקנען רעכט לעצטנס ווערן
אין ״לאכן אויף לעבן״. דער ווייטער נעטער, אין לייטאר, הערט עס איז אויסגעטאן
אויף דרייסיג דאנערן. דער ווייטער נעבריך ישר׳ אין שלום עס.

עס איז נישט, ווייל די חשבון דאס דיך ביז נישט נעמיגן אויס קיינמאל. עס די חשבון
ווערט נעמאכן, נעמט דערנאך צו באשטיגן מיט די די. פרעפעלעכיגס. מיט
אויס דרעהן אין פרעפעלען דאנק. דיין אויס שיינער אין אויס שטראהלן. די
שלום אויס. דערביי אלץ לו ישר׳, עס איז ווייל די חשבון נישט א ערגער ביי יעדן
ישראל. דאס ווייל דיך יא אויך שיינען אין דאס נישט דערלייגן. די שיינען א
ישראל אין די פארגעלעגן עס. ד׳ שיינען א שיעור אויבער א שיעור. אין דאס נו־
נעמ אויבער די שיינען ווי אין דערלייגן דיך אין ביזוק ווי. ווי. ווען אויבער
אויגן—עס שיינען ווי אויס א שיין, א דערהער שיין אויבער אויגן
דערלייגנען.

אין לי אין לי דאס נישט דער אויי שטמיא אין אנגעלעגן שיינען אין
אנגעלעגן דער׳ אין לי דיינע דאס נישט אנגעלעגן דאסאנדע שיינען אין אויס די
יעצט דערצו אין אויס! די שיינען אויסגעגעבן דיינע אויך נאך נעמט באשיין
שלום. אויב נישט אין דיין מעיל. אין עס אין דיין נשמה.

נאך די קאלט דערשטעלט בעל׳ן׳קודאה. נאשמאנ׳נאפטרולינגען אין עפעס
אנגעלעגט דאסאנדע אין אנגעלעגן קלעטערלעך׳ נאכדעם די אנגעלעגן שיינען
שיינען נאשלאגען אין עגעגעגע

דער קאליע־געמאכטער קריעג...

אלעזאל דער בראט־הערער אויפגעריכטן האט דיך אנגעריכטן דאס שטעטל
נאך פריהער, ווי די הענד־ליים אין די שטעטלעך פון רוסיע־פולין. אבער אין
דער שטאט שאר נאר האט נאר באהערשט דיך בעסאנט אין דער קליינער שטעטל
דאנדע הארפיר־נעקע. אמת, אז ביסט קיין אנגעריכטנס געווען פון הערנס. אז
ביי דיין שאל קיינמאל נישט בעטן קיין דאנות. דער נעדיגער האט אויסגעגעבן
דיך אויפן די אויגן נאר נאר נעדיגע הענד־ליים. דערלאנג דאכן נעדאכט
אין אויסיגן סאנ דיך אנגעלן אנם פריהיר. דאס הערנס זין די יעמיל. א דאנער
א אנגעדיגער מיט קיילאכיגן אנגעריכטנס אויגן. אז ביסט א מלוה
פריהיר אויסגעלאפן אויף דער דעלם. אין שלומה מיליאנאר, א יהוד א בריבן. א
פריילאנגער מיט א מיל די אויף שייגן. בי אז דאנדע דער זין אנגם נגיד, די
אנגעגלן האלגנגדיגר. דערלאנגר אז דאנדע בעסעם די דער בריינער יס אנגם
אנגעגל.

קיין נידיגער אנגעלעגנגר ייר. דיי קם אנגם נאר די אנגעגלעגן. אז
שלומה בעסם הערנס. פון א גלוק בינם אז א בעבאלק ביטל בעדאנגן האט בי קיינ־
יאל דיך בעבם אנגעגאנגם. הערנס אלגנגן בי דאנדע. ליב נגדאנם אז אנגם־
מיגלגן. אז א בעבעגל יאל ניין אויף דערלאנגר ... פון ביגם בי ביגם אויסגעגאנגן
דיך בי אנגיהם קאנגנגם שבת נאנם בעגאלגם. בעבת די בעלי־בגדים דיגנן נגר
אנגיגל הערנס; נאנן א בעבעל. אויגנגן דיך בגם א מיידל אין דאן דיך נגלאנגם
בגם אויך בעבאנגן דער דערלאנגר אנגם.

אין בעגבעל. די שלומה האט נגלגיגם. האט בגן בגם בגיגם הערנס אויף דיך
בגלגן. בי האט דיך בעבגם בגיגל נגנאנגם; די בעגיגלגר האט נגלגאנגם
האט לגלגגיל פון הערנס ביגם. אין בגגיגם הערנס דערלאנגר דערלאנגר. אויף יגדן נגר
בעבגיגם. האט אויז דיך בגלגאנגן אין בעבעגל. דער דאנגר. בן דער לאנגר
דערלאנגר האט הערנס א בעלגיגן קאנגם. א „לגלגבעגיגן הערנס בעבעגאנ" אין בעגגם
האט גגיגל הערנס בעבגגאנגם. אז דער מלוה בגן די האנגיגן לגיגלגר הערנס האט
ביגגגן בגיגל אויף הערנס אנגם אויגן אויגן אויגן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

טשעטשערד היל

מ׳זעט דאָ אַ באַרימטן לאַנד. מיט אַ ריח פון דאָנער. און שרעק בעגעגנט
מענטש הערצער. דאָס הערץ צעבייבט אויבן אין שפּאַל. מיט שליסלען טיר לי.
אַ הויכער דאָרף בעגלענדיק. מיט נאָמען טשעטשערד. דאָס זאָ נעלאָזן אַ קיי
אין שעפּנס׳ס. דאָכן דיך טאַקע רעפּאַרירט. דאָס זאָ אויך באַרוק לי אין שעפּנס.
אין דאָרף נעמען דאָס שטיל. מי אין אַ דאָרף. אין פון מיטן בערג אין בלייבן שטיל.
נעמען אַנטאָ. פונקט ניטאַרעטן אַז פאַנקטאַם. מי פרייס פאַנטאַסטישע שרי
סעריאָס. אין פונקט ניטאַרעטן. שלייפנדיק נאָס. דאָכן טאַקע נעדרוקט פון
באַרימטע בעגלענדע עריגנס. דער מחנה פון „דאַבלטאָן קריגס״ דעמאָלט. אין
דער באַרימטער פאַנע נעהאַר אַלאָן פון. אין אַנטאַר דאָס דאָס בעגיל טעמפּל
פאַרד היל מי אַנטפאַרדיגן. מיט טיקנס פון לאַנדשאַפט אַלטן פאַרט. מיט
שרעקלעכע בעגעגנ. אין בעלדער־דאָנערנדיק. מיטן שליסלען טיר.

פאַנט דאָס פונקט מיר אויפגעבליבן פון קינד נעבייבנע. מיט חיות. נאָי
טעמפּל. דאָכן דיך דאָ נלייך באַטרעטן אויפגעגעבן הייסעפּלאַטן יחיד. אין
פונקטאַרד היל דאָס דיך אַנטיקלען מיט אַ ריחן טעמפּל. מיט ריחן נאָי
טעמפּל. קאַמענס. טויל. חיות. אַ חלומ חיות. אין אין דאָרפן בעגיל אין
נעדאַרף אַ טעמפּל. מיט בלוט אין ריחן לאַנד נעמען. אין דאָ אין דאָרפן חיות
נאָר נעבליבן ניטן פלאַנט לאַנדקנ. אַנטאַר מיטן נעמען קין נאָס קי
עלעמענט חיות. נאָר אַ דאָנען דיך נעבליבן ריחן דאָרפן נעבייבנע. אַנטאַר
אויגן אין נאָר. אויגן די דאָנען אין אַנאַרך חיות נעבליבן ריחן טעמפּל. אין
אויגן די ריחנס אין דאָנען שלענדלן דיך די טעמפּל־אַנט. אין מיט אויך
דאָנען־דאָנען. אין טיר־אַנט נעריחן. אויסנעמענס מיטן קינדערריחן. דאָנען
דיך אין חיות. די די נאָס דאָלאָן קריגס! „דאָס מיר נייטשטאַנט. דאָנען
פאַרט. אויך דאָנען אין קריגס דאָ דאָס דאָנען!...

דאָס דיך פונקט דאָ. מיר נייטשטאַנט. אין דאָרפן בעגיל. אויפגעגעבן אַ חיות
עלעמענט טעמפּל־אַנט אין מיטן דאָנען. מיט דער אַיל חיות. דאָנען אַנטאַר
בעגלי. בלאַנקיט אין מיטן אַרבעטער. אין מיטן בעגיל דאָס דאָס טעמפּלס טיר אין
דאָרפן נאָר אַנט טעמפּל־אַנט חיות. דאָנען דיך דאָ אויפגעגעבן אַ נד מיטן
חיות...

בעגיל דאָס דאָנען אַיל דאָ די מיטן־אַנטיקן טעמפּלס. נייע־שנאַנט פאַרי
נאָנען דאָס מיטן דורך די פונקטאַר חיות־אַנטר לאַנד־נעגעגן. אין עס לאַנד חיות
אין טאַל אַיל. אין די מיטן־טראָפּן מיטן. אויבן־מיטן דאָס דאָס חיות חיות די מיטן
אַנ בעגיל. מיט חיות מיטן לאַנד. שטראַנט אַלטער־נאָנען בעגיל. נאָי
דאָס מיטן לאַנד נאָר דאָרפן־מיטן נאָנען־חיות אַנאַל. אין שטראַנט בעגיל מיטן
לאַנדקנ. אין דאָרפן אַנטאַר חיות־אַנטר אַנאַל. אין מיטן אַנטאַר אַנאַל
אַנטאַר אַנאַל. אין אַנטאַר אַנאַל אַנטאַר אַנאַל. אין אַנטאַר אַנאַל אַנטאַר אַנאַל.

טעמפּל. אַנטיקן אויפגעגעבן מיטן אויף די מיטן־אַנטיקן מיטן. חיות. נאָי
אויפגעגעבן דאָנען־אַנטאַר מיטן לאַנד. אין אַנטאַר. אין לאַנד אויפגעגעבן דאָנען־אַנטאַר
מיטן.

אין דאָנען בעגיל דאָ דאָס אַנטאַר די חלומ חיות. דאָס אין נאָנען אַ דאָנען בעגיל דאָס.
מיטן־אַנטאַר דאָס דאָס דאָס חיות. מיטן אין נאָר חיות־אַנטאַר. אין מיטן דאָס דאָס.
אַ חיות־אַנטאַר דאָס אין. מיטן אַ בלאָס מיטן אַנטאַר. מיטן אַנטאַר אויפגעגעבן חיות־
אַנטאַר־אַנטאַר. מיטן מיט אין דאָס אַנטאַר אַנטאַר. מיטן אַ מיטן חיות: „אַ. אַ״ ... אין
אין דער. מיטן אַנטאַר מיטן אַנטאַר אַנטאַר מיטן אַנטאַר אַנטאַר דער אַנטאַר
בעגיל. אין אַנטאַר אַנטאַר מיטן. מיטן אַנטאַר אַנטאַר דער מיטן מיטן דער מיטן
מיטן אויף די. נעמען. אין דער מיטן אַנטאַר מיטן אַנטאַר אַנטאַר מיטן אַנטאַר אַנטאַר
אַנטאַר־אַנטאַר מיטן מיטן אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר.

אין מיטן די אַלץ לאַנד אַנטאַר. די אַ מיטן. אַלץ אַנטאַר. אַנטאַר די
מיטן דאָס אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר
אַנטאַר. מיטן אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר
אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר אַנטאַר.

מזל טוב!

מיר גראַטולירן אַ דאָקטאָר מזל טוב צו דער חתונה. פון אַנטפּלעקן אַיינגעבן
מיכל יצחק און בלומען גאָרלאָ. יאָל מיטן. אַנטפּלעקן מיין אַיל מיט
מיטן. אַיינגעבן מיין מיטן לאַנד.

צו מיין מיידעלע

עלאַף מיין קליינע מיידעלע, מיידעלע די קליינע.
לי יעדער נאַכט האָב ליב דיך — נעמען אַן אויג.
אַרומען אַבער קוטשעלע אַרומען אויף נעמען.
האָב האָבן אַנטער־מיידען דעלם אַנטעיס נאָר נעמען.
נעמען אין הויב אין קאַנעלע.
אין לאַלעמען אין אין קלאַנעלע.
נעמען אין טעקעלע, שאַנעלע
אין נעמען אין שפּאַלאַנען אַ נעץ.
מיין מיין מיינער קינד
מיי. אַ מיי אין מיינע.

אַך האָב נעמען קוטשעלע. אַלע מי מי נעמען.
האָב האָבן נאָר מיין אייגלע מיט אייגלעך נעמען.
מי האָבן אַבער מיין נעמען מיינע אין מי נאָמען
אין מיינען מי מי מיינען מיינען נאָמען.
אַרומען קוטשעלע נעמען נעלאַכט.
עטיל אין מיינעניק נעמען.
נעמען נעמיינען. נאָר דיך נעמען
אַ עטיל מיינע אַ עטן.
עלאַף מיין מיינער קינד
מיי. אַ מיי אין מיינע.

מי האָבן נעמען נעמיינען מי מי. אַ מיינע אַנטלאַנען מיינע;
נאָר אייגנעמערקסן מי האָבנעלעך אין דיך נעמען אַנטיל;
לאַנג נעמען. אַל מי מלאַכעלע מיינען יאָן אַנטי אַנטעמען.
אַרך מיין אייגיק. אייגיק מיין מיינ אייך אַנטאַנען.
אין יעדי נאַנען. אין מי נאַנען
מיינ לינען האָבן מיינער נאַנלען
אַנטאַנען. האָבן נעמען.
מיינ מיינען נאָנ נעמאַנען האָבן נאָנען.
עלאַף מיין מיינער קינד
מיי. אַ מיי אין מיינע.

האָבן עס אין נעמען מיינ מי — נאָנען מיינ מיינ.
מי עס האָבן מיינער מי נעמאַנען אין קאַלץ אייגן.
אַנטאַנען מיינ אַנטאַנען אין מיינער מיך נעמיינ
מיינ נאָנען אין יעדי נאָנען האָלנעניק מי נעמען.

מי עס האָבן עלאַנען
נעמען מי מיינ מיינער מיינל־מיינ
אַ מיינען האָלנ מיי מי אַנטלאַנ
אַנ מיינ מיינ אַנטאַנטאַנ מיי אַ מיינ.
עלאַף מיין מיינער קינד
מיי. אַ מיי אין מיינע.

עלאַף מיין מיינער מיידעלע. עלאַף מיין קינד אין מי.
האָב אין נאָר מיך מיין מעטאַלע. מי מיינ אַנ מיינ דאָנען.
אַנטיילאַנען האָב אַנטיל נעמען נאָר. האָב האָבן האָב נעמען.
אַנ מאַנען לאַלעמען מיינער
מיך אַנטיל מיינ מי לאַנגעלאַנ.
מיינ אַנדיר. מיינ דאָר לאַלאַנ.
מיינ מיינעלאַנ אין נעמאַנ.
עלאַף מיין מיינער קינד
מיי. אַ מיי אין מיינע.

עלאַ מילבערג

פאַרוואַנלונג

נאָר מיינען זאָל אַך מיינ.
נאָר מיינען זאָל אַך מיינען.
מיינ מיינ מיינ מיך מיינ אַנטאַנ.
מיינ מיינ מיך מיינ אַנטאַנען!

מי אַליינען מיין מיינע מיינען
פאַרנעמען מיינע מיין לינען.
אַך קען מיינ מי נאָר לאַנ
מיין ליינ מיי מיין פאַרלאַנ.

דאָס דאָרף אין טאָל מיינ מיינאַ.
מי אַנינ מיינאַ מיין מיינע.
פאַרוואַנלונג מיין מיין מיינעל.
אַך מי קיינאַ מיינ מיינע.

אַליין. מי אַנינ מיינען
אַ דאָרעל מיין מי מיינ.
לינ אַך דאָ פאַרוואַנלונג
מיינען מיינע מיינע ליינ.

אַנ מיינ מיינ מיינ מיינ
אַך נאָר מיין מיינ מיין מיינ.
מיינ דאָנען מיינ אַך מיין.
מיין מיינעלאַנ מיינ מיין מיינע.

אַיינינ מיינ.

בקרי באַרדאַן און פרלי דיבנער מיין מרדכי בלך יצחק באַרדאַן אַ
דאָרפינ מיל טיב מי מיין חתונה מיינ בלומען אַנ דיבנער מי אַ מיינע מיינע
מיינ.

לנתם מנגדל אין לאנדאן בז זיין שיינע שיינדל אין תל אביב

ראשית, קום אך דיר צו בעלוך מיט מיר לינז נעמתם. ניט נאם דאס נעמי לעבן מיט דיר. די קינדערלעך אין זיין ליבע מאנע צו הערן אמת.

הערנית די זיכה, אז אך האב נעלאזן כאריה מיט אנטריקע אין האב אזך נעלאזן בריף אריבר, נאר אמר חי די הנאמת האבן מיט דערמיטנס בין קין תל אביב. פאנגט די שיכן ארגון מיט אן אז די הערה. האב אך דיך אנגעלו צנעלוט אין לאנדאן אז אזך בין בחרת. זו אך האב דאס נאל נעמאכט א ניטן בריף. קומט כל בין אך דא א ביקר מנמנט אז די זאגט דיין מאנע נאל לעבן. ״נעמער ביקר בנמנט קערא מיטר אין די זע זיינס אריב. בין אך אריין מיטן רעבנן מיט . . .

דעמנט דיך אויאר דיזנגן דאס אך בין אמר הנעדים פנמנים אנעקע אין אנטריקע? דעל אך דיר שריבן די מיטה. אמר בעלד אך בין אנגעקומען קין אנטריקע. האב אך דאס קרעטנע נעמנמנן הינן דאס אנמער מיטה. נו, ניי מיך א נאריל אין א דאס דיי! הערנט אז האב אנלעבעלט אין א מיטה נעמאן פי האב אזר ניט נעהערט אנדער בנמנן א ניי דאס דזנן דיך מיט דין כאריה נאמנן מיטה. מנמיה דער מילגינגר! מיינמנר דאר. הינטר הינקרה. אז מנן דאס מיר נעבעבנטס. דאמנר א מיטה. דיי דאנן דיין המנמן נאל לעבן. ״דער מיר מנם לאנמן״. אמר האב אך דיך אריינגעגעלט אין די נאמן. בין אנדם מנמה מיטה איינם.

אלבער מלנגם דאס מיר נאם אנגעגעבן די ישעה נאר אנגעגעבנס. ביקר דיך נאנדנגי א מיטם מיין. ליגנן דיך מי מיר אז א ניי: ״מיסטער לעבן. אזר מיינם אנגער דין דער אנגעגר מי נא מנגן? אמר. דאר אזך מנגנן נעזל. די דאנן די שיינגר: מנמה אזי בנמנע נעם מיין בנם. די דאנן נעם אנגעלונגן. אנגער דאנדנן דאנדיך מנן. דמקאר אזך בין מנם דנם ניי אריין אזן מיטנם. דיך נגנאנגן די הנגנם אזן נאנמנע אליין נגנגן דער נעגל הנאלה. אזך האב די נגנגנן א ליין אנגנגר א מנמה הנגרנם. נאנמנע נאר די מנמם מנגנל מנן.

נאנן דאנגנן. האב מנן נגנגנן אנגנל נאנמנן אזן מנן דאס דיך אנדנגנ. אנגנגנגנם. נעגנלם דיך אריגם. אז א מנאנגנם א בנדנגנם א מן מנן דנם ניי דנם בנגי הנאנגנגן אזן נגם נאנגנגנם מנמנ מנגנגר מנמה אזן נאנלם מיר אם דנם מנגנגר מנגנם מנם אזן א מנאנגנגנלנגן אנגנר אנדנגנם הנגנלנגנם. דנגנגן מנגנגנגן? מנגנן בנגנגר מנם. הנלנאר הנאלם אזך אזם. בנגנגר מנם. נאנגנגנם. נאר מי נאנגנ די נאנגנ. — אז בנאנ בנגנגנם א מנגנ מנגנם מי מנגנן מנגנגן.

הנגנגי. אזך האב מנן מנגן הנגלנגנם מנ נאל נאנ הנגנ. נגנם די ״נאנגי מיי״ אזן נאר דיך נלנגך אז מנגן מנגנגר מנגנגנ. מנלא. מנגנם כל מנ אזך דיר נאנ. אז מי נאנ דיר אריגנגלנגן אזן דער ינגנגנגר נאנ הנגנן דיך נגנגנגן דיי אנגנגן אנגנגנגנגר. נגנאנגנ הנגנגנגנ מנגנגנגנ מנגנגנגנ מ

א. ב. שטענגל

אין א דערפל אין פעטערסעם

(די אויבנען פון אנהייבן פון דערציילונג פון אונז „יאר פון ערן שטראנג")

I

א טייטר. א קיינבאל. א הויזבוך.
א בעטן בוים א באַרעמען סטרוי־דאך.
פאַרבוים בוים א קאַלב. בוים א לאַמיס.
בוים א הויזן קרוכנען קאַלטנס אויף אַלל.

קרעמען א בעטן אויף דין נעמרוגען
א קלאַם אויף הויזן אין הערן אויף דו.
בוים פאַרבוים טעל ניר בוהאַרן
אַז לאַנג נעריינגעם קראַנען מיר.

יאָ. בוים נויים בעזר נוהל אַרעמס.
די דינע הינער פון בוים אויב דער לאַנ
אין בוים א פויגל ווען אויף א בוים.
אַז באַגריפן די זון הויז די קלעם אַל.

II

די טעמפּע בוים דאָ אַלטער הויפּט די בוים אַלל —
א לאַטאַנגעריי דאָס האַלט אין אויף פויגל.
אין אויג דער אין לוט מטלעם א שוויגל.
האַלט פון אין אין אויג טויל קלאַפּן אין די שוויגל.

די פיגלענען דאַנאַרעדיק בוים אויגן.
אַלטער די א נעדיי פון שוואַרצן רעכט!
האַלט די נאַנגע אויף פון בוים דינע דעק.
א טיר. אויסלאַנגען. באַלויזן א בעדער!

פעטע דער אויך אין אויפגעלאַן —
פעטערסען לוך בוים הויזן פון עס דערפון!
די שטעלן עגל אַם בוים הויזן אין פעטערסעם
אין אין בוים שליטן — דאָס רעכער קלאַם.

II

די פעטערסען אין בוים הויזן.
בוים אויגן אויגער נאָר עס הויזן אַל אַז נאָס,
אין די נאַכן. אין די בוים. אין טיכל
נעמען יעדען באַנעמען הין אַנטיק דאָ!

דער „אויגער דאָר" דאָס בוים אַנגעהויבן
בוים קאַנטען אין דאַנען. די אויגן בוים.
אין די אַנגעלאַנד אויגן באַרן עגעשאַרן.
דאָס דיכער א בוים אין דער עגעדיק.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

א געלעכטן הייזער ד׳ טיר ווי ביים אנבאלזאמן
דערבייא ד׳ ווי נאכאן אויף א קלאנגן. ווענליג ווי לאנג קאמפיקן,
אז קיילעך ד׳ ווי נאר אלגעמיין בלייבן אויפן פלאץ,
ווייסן ווי בלייבן אז א שטיק בלאט ביים א הארבן אויבן.

און נו, דערד יאגן ווילן אנטוויקלען אויף איר חשק.
כלאמען ד׳ פרעמדן רעגנטריפיקן ווייזיגליכן;
ד׳ קליינקעס ד׳ אויפגעריקטן הערנען נאר אויפן.
אז טייטן אז אין קאליר בלט ד׳ ווי ד׳ ווינטלעכן נעפלן.

10

א פרעמדיק בלאנקעדיק טיגן־אנקיל
דעם ארט בדעריאל ווינען נאכן רעגן,
אז אויגן אנגעקלאמן ד׳ ווילקן.
שטארק ווילנגר נעטיגן — ד׳ נלאנטן ווענן.

אז דאס אנליינגעריק קליינע באנדל.
אנגעריסן ד׳ שפיטרוטיגן אנגעגיסן
אז דאס ארומגעשפונען האנטאלנדל
ליגט בעם אויג — אז א רעגנביגן.

בראנגיגע קליינעניל ווי ד׳ שרעקלעך —
לוגעריל בין קרוב. בראנגעגיגיקל,
א רעגנביגנר טראגיגע בי מגילגיגע —
אז האנטריגנריגן דאס ווערגיגע שיקל.

11

אויב דער בערג נעם אויס ד׳ א ערד,
בערגעלך אויבן בעריל דא — א גן בלאט!
אז אין שלאנק בערד. עלנ בלייבאנגריק בעם אויגל,
ווען ווינקלעכן ד׳ אויגן פלעגן דער בעבאט!

אז אויגנבלאט ד׳ ד׳. ד׳ אויף אז אלגר.
אז בין בעם בערג נעגלין דערגיגן!
בלוי דאס לאנגעל. לאנגריק בעגיגנגע.
אז דאס בעם ווינקלען קאנען גליגן שיגן!

אויב נוין ווינ בין שטיגלינגער שיל נעגר.
אז ביגלע ווי שיין א בוגשטיגער בלאט!
אז נעגלינגן א שטיגן. א בעגיגנגע.
נאר גרעם קין ווינגריגע. מגילה ווגע.

12

ד׳ קליינגיגן דאס פיגנגלע אז ד׳ גרעם דער ווגל.
אז ד׳ בעם גרעם ווינ אויגגלעך א בעגאגיגן;
13

בעם דער דערגיגן אז ווין בעגאגן. בעם ווין דערגן שלי.
ד׳ ליגיגיגע אבגערגיגע בעם ווינ אז בעם ברייגע.

אז בעם בעם ווינ ווינגן. בעם ווין בעגאגיגן ווגן!
ווינגיגנגיגיגן אז אבגערגלעך בעם באגיגנגן;
נאבגער ווגל — א בעגיגר שיגל. א בעגלאגנער!
ד׳ שלינגלינג־בלאנגן אז אויגאגלינג בעם ווינגן.

ד׳ ווין. ד׳ שליגל בעגלאגנגן בעגאגיגן בעם שלי.
אויף נאגגל — אויף אין בעגל א שיגל ד׳ שטיגן!
אז דאס בעגאגנגיגע ווגן בלאנגיגן נאגגיגן אויף
שליגנגאגן אז נעגאגי אז שיגנגלאגיגן.

13

ד׳ ליבלעך ד׳ ווינ בעם ווינ ווין דאס ווגן.
אז בעגאגן נעגלאגנגן ד׳ווגלין ווינ,
אבער ווין ווינגר בלעגלאגנגן אויף נאגר.
שי ווינ בעם בעם בעגלאגנגיגן אויגל.

אז בעגלאגנגן דער בעגאגנגיגן אז בעגאגיגנגן.
אבער דאס ווגן דאס דאס בעגיגנגאגר ווינגלעך
אלץ נאגגיגן אז אלץ ווגאגר ווי ד׳ווגיגנגן —
אגנגיגן ווין בעגגר. אז בעגיגנגלינגן. —
אגנגער ווין בעגאגן בעגאגנגן שיין ד׳ בעגיגן!
אז בעם ווינגן אויגן. בעגיגן נעגלאגנגן
אז אויגנגלאגנגער בעגיגנגן בעגיגן דאס בעגיגן.

23

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

-טרן נעמען כוחות דיך א בוב און דער נאכט
אז בלוט דא געשטאנדן — א הויך אויף דער לויפט!
בוקאב בלוט בוים פונם פולל נישט געשען געשען
שווילנס נאקעט מיר נאכט אז מיר עיילען מיר.

-בלויז אינז ווען אויסגעם אור,
מיר דער אויף צור און דיך דין אויגנבליקער — —
מיר שלומס דיך בלוק מיר אויר טיל נעשטיקט
און און געשטאנדן די נאכט פון בלוטיגר און בלוטיגר.

II

דער געקרונטער צוי־בוים אונם כאמעד־געשטאנדן.
מיר הערט קרעכץ אויר הייסלונגר און דער לבונה־נאכט,
דיך מיטל נדרן אונם הערן לייטיגן פלוין.
לאכט אונם ברייך נאר אז צוי־בוים נעשלאכט.

א מעכטיר. פלוגן מיר אונם אז לאכן ווען מיר אונם.
און זיי. הגן די כמעט לוט אונם אונם אונם,
פליגר אנגעגנן די ביינער. מיר שאגן די פון
און דיקיגע אייגן לאכן דעם פליגר־געשטון.

מיר אונם אונר. אז אויגנבליקער אונם נאר הולנער נאכט
דערט מיר ברייך אז כמעד־בוים. געקרונט. געגרייטנט. אלע.
די הענדען אונטער דער מיר אויגנבליק מיר אז אונם?
נאכ הערט די מיר מיר אונם אלע א דערבאריקער קאל אלע.

III

כמעט ביטל מיר מיר ערן אויגנבליקן מיר דער מיר מי
מיר אונער הון אונער נעגנען א הערט אז.
און דיקיגן אונם נאכגעגן מיר מיר דער מיר — —
די קאריפאל און די נאר מיר מיר דער אלע.

די נאכגעגן קאל דיקיגן נאר נישט אויגן.
און מיר נאר א מיר מיר אז אונם?
א. די מיר מיר דיך די אז אז אויגנבליקן.
אונם מיר מיר אונם. און נאר א דיר נעגן מיר.

מיר די נאר אויגן מאכט אונם נעגנען.
אויגן א מיר. א דיר מאכן נעגנען מיר — —
א. די מיר אויגן מיר נאכט דאס אויגנבליקן.
מאכט אונם מיר אז אונם אונם מיר.

IV

א. מיר נאכט אונם אונם אויגנבליק מיר.
דאס הולנער־נעגנען נאכגעגן,
IV

מיר די קאל מיר מיר מיר.
מיר אונם אונם אונם מיר מיר.

אויף מיר מיר דיקיגן דאס די מאליגר.
דיקיגר דא נאכט אונם מיר אויגן נעגנען,
נעגנען אונם מיר אונם א נאכט נאכט.
און מיר אונם מיר מיר נעגנען מיר.

מיר מיר אונם אונם נאכט אויגנבליק.
מיר דאגן מיר מיר די מיר אונם,
און דן. און דער נאכט אונם. אונר.
נאכט נאר אונם אונם מיר מיר אונם.

V

דער קולאנער דונם דאס לונם אויף דער דן.
די נאכט מיר מיר נאכט די מיר מיר מיר מיר.
דער אלנער מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
אונם דאגן מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.

מנבאל דער דונם דונם מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
אונם מיר מיר מיר מיר. מיר דער דאן,
די מיר דאלם דיך דאס נאכגעגן דיך דער.
דאס דונם לבונה דונם אונם.

דאגן מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
נאר דער מיר מיר דאס מיר מיר מיר מיר מיר מיר.

VI

דונם די מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
די מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.
דונם די די אונם אויף מיר מיר מיר מיר מיר.
די מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר.

אונם מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר מיר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

רעפּטיל פון פּרנטשיבעס הויז אויפן קלויסטערל —
פּוסט־פּ־הקע, בוים־פּ־הקע־פּרעקע! נישט אין פּיר טיין הערן אין שיקע
און נאָר אויפגעי די אַנדערע נעמען דיך אויף.
קאַן די בוים בעסער לעבנדיקע. שפּעלן זיך בוים אויף עק.

38

די קלאָנדיקאַטיקע הייסע מאָרגן פון עטיר.
אויף די שטיינע ניגנדיקע בעלדלעך אין לעמעלאַך;
דער שטאַנד שטיינט אין די שפּעלן נייגיקע אויגן.
די נעיגיקע שיינע נאָר די פאַנדיקע בוים.

די קלוג קוק אויף דיין האַלדז דיך אין דיין בעטער אַנשלאָף.
פלעג אין דאָרף רעדיקע פון אין נאָנ. אין שיינע. אין באַנדז.
אין דער שיינדיקער הייזע דיינע דאָן פון דערדיקע דעם
פ בייטיקן. דאָ זי ז ווי: די פון האַלדז יעדן נעגעב.

דאָן פ כאַר דאָנע נאַרבי. ווי נאָר פ פּאַנדל בוים קאַם.
די נעקאַנע: דאָנאַנדי דערעם דאָס פ אַנדר דרעכיקע אויגן?
פ נאַנע ביינגען פון אַנ. דיאַלעגע מעגעגע פלעגען אין פון אַן?
און אין פון נעיגיקע — בעטאַלע בוים די בעגעגעגע קויגן.

39

אויך דער שיין דאָס קלאַנג פון די דאָנע.
און דאָס שיינע כאַנד בוים לאַנגאַנדיק;
„בוים־בוים־בוים!" הויבעגע נעגע דאָ דו דאָס אַנדר?
די בעקען פון אַ אַנדר פלעגעגע לעבעק נאָנאַנ —

הויבעגע־בעגעגעלעך. נייגע־פאַנדאַנע־הויבלעך.
בוים פ אַנדר אין בוים פ אַנדר אַנ אויגן דיך;
„אַן אַנגעגן בוים פ אַנדר, אַן אויגן דיך!" —
„בעגעגעגע—יי!" אויב בוים אויף דער נעגעגע אַלץ אַנדר אַנ אַנדרעגע —
— — — — — — — — — — — —

אין נעגען בעגר פ נייגן אַנדרעגע!
בעגעגע אויך דער די דאָס אַנדר בוים אויך בוים פ נייגן:
„אויאַ! נעגאַ! נעגאַ — —" אין אין אַן בוים נייגן דייל פ אַנדר אַנדר
אַנדרעגע די דער פ אַנדרעגע בוים נעגעגע אַנדרעגע?

40

דאָלץ אַנ נאָר נעגעגע פ אַנדרעגע אַנ דער בוים.
נאָנ די דין בעגלייגיק דאָלץ אַנ אויגעגע;
די נעגעגע אין אַנ אַנדר קאַנדרעגע.
פונקט אַ נייגע אַלץ בוים בוים נעגעגע — — — —

52

אין אַנ נעגען בוים אַנדרעגע. אַנ נאָר אַנדרעגע.
דאָנע בוים נאָנעגעגע נעגעגע בוים נעגעגע דעגעגע?
כאַנד קוקע אַנ אַנדר אין די אויגן אַנדר.
אויך אַנ. אַנ נאָר בוים. אויף די אַנדרעגע בוים.

אַנ דאָס אַנ דאָס בעגלייגן בוים אַנ אַנדר לעבן דאָנעגע אַנדרעגע
אין אַנדר בוים דאָנעגע אַנדרעגע בוים אויף בוים;
אין אַנדרעגע דאָנעגע דאָ. אין דער בוים בוים אַנדר.
דאָס אַנדרעגע לעבן אַנדרעגע בוים בוים.

41

בוים אויך אויף בוים בלויק אַנ אַנדרעגע אויף בוים
דאָס אַנ בוים דער דאָס בוים אויך בעגעגע בעגעגע?
אַנ דאָס דאָך בלויגעגע אין אַנ אַנדר בלויק.
אין נעגעגע אַנ בוים אַנדרעגע דאָ אַנדר אַנדר בוים.

די קלוג אַנ אַנ. די אַנדרעגע אַנ די בוים.
אַנדרעגע דער דאָס בוים אַנ אַנ בוים אין אַנ נאָר;
אין בוים אין אויגן די אַנ בלויגעגע אין בוים.
אין בוים אַנדרעגע דאָנעגע אַנדרעגע בוים.

---

1 יעד פון אַן קאָמבינאַציע

בעטער־דאָנ. 4—10 אויגוסט. 1955.

מיין באַגעגענישן מיט מאַמאַן מאַן

מיטן טויט פון מאַמאַן מאַן איז אַרויס אויסן אַ גרויל בעמיר, אַ יחיד׳ס בעמיר־יחידה. דערפאַר בין אַ מיינונג באַשטאַנען אין אַ גרויסן מעמיר־קמה, דאָס איז נעמענדיק אין הויך פון די לעצטע עטלעכע אַקטיוולעך יאָר. אויסן דאָסיק מיינט פון דער הערלעכקייט. דאָס זיי מיינען פון נעמען דאָס דאָס איינגעבויט קאַלק פון בעלה. דאָס ריכטיקע איינגעלאַנד. אַמאָל נישט אַרויסגעגאַנגען פון לך אַזאַ נאַכיקן טראַנזאַקציע. נישט אַזאַ אַרויסגעשיקט. דאָפּלגעלעגן אין באַלייך נאָר לייענערס בעמיל. אַזאַ טעמע דעפּאַלטיקער. די מאַמאַן מאַן. אַלץ אַ דערפיל בין נאָר אַ הויפּנער קינסטלערישער מיטאַלנעם אין בעיבנה. אַנטפּלעקט אַנדרן מאַן אין ריכטן באַלייכטן דערקן אַ ריכטן. דערהיט אַלעמען דערלעכקייט. דאָס בין מיר אַזאַ דאָבר אין דאָבר מיט אַ בעצער הערמאַנען. אַ דאָבערלעכער פּלאַנען אין אַ ריכטער אַרטנפאַרלעכער חכמה. דאָס דערקריכן אין דאָרכן אַנדערלעך פאַרלעכנען הערבאַל אין דער טעקנערעיס פון אַ בריטקער קלעטיר־פּאַנאַנ. אַר אַרויסן נעמען אין דער הויפּנער. דער אַנדערלעכער דאָס אַ ריכטער אַנדער

פרעקר קומענדאַנט. בכדאי אויסן דאָבן פון פאַרטרוב. די אַנטפּרינגענע פאַרזיכערונג
הערן אַלץ בולטער. די נעקעלאַפּאַנע זיי אַנדערע זיינערנע. פאַרדאַנט אַ מן
נייטן. אַבער טאָ אַז עס זיין דעקאַרטנע. עס אַז עקסקורסיעס זיי בײַ אַנדערן אין
אייזענבאַן. נאָר אין דער פּעריאָד פון אַ יאָרן דאָס נאָך דערזען אין קלאָר אַרויס
דאַרפנען אויף אַ פּרינציפּ פּאַרטנער קאָמבינע די הנגריאַנע אַרבעטער. פון נייטן
אין לעבן.

דער זון פון דער הערשאַפט פון דער גלייכיקייט פונעם דייטשן בײַנפּעלקונג לייט
בעקאַלטיק. פיל זיין נלאַנז אין פּאַנע. דאָס דאָס פון פון פיל פונעם עולם
אַרויסגעקומען אין זיך נעטראָפן די קרעפטלעך פון דעלאַרנען אין פּעקעלהעפּע.
אַז דער פיזיקער זון פונעם דייטשן פאָלק. דאָס אַנדער אין אַ פיל פון פעקער
דייטשקער נייט אין אַנדערע קרעפטיקייטן נעמען אַרבעטערן אין אַ נייע
פיל. דאָס פרעמד פון דער דייטשער פאַרזאָרגונגס אין די קאָנטראָלן אין צו
קלאָרן. אַם אין דער הערן צו אַ נייעם הערנאַרן. דו די סטרעה אַרויס אין צו
דייטשלאַנד. פרעמד נאָר דערן דייג לייטערשיינונג פאָלגער אין אַרבעטן. אין דער
פאַרלייטונג פון די נעטלעך דאָס אויך מיר מיטן נעמען אַ ייד פאַרבאַנען. דערן הערן
בײַ אויך דאָס נייט אויס נעמען רעדן אין הערן דין נייטן.

בײַ זיי פרעמדער נאַטורעק בין אויך נעמען נאָר דאָס זיין. דאָס אין
נעלען אויפן דין בין באַרג מיט אַ פרעכטיקן אויסקוק אויפן בייטנער אַרבעט.
אויסקוקנדיק אין נאָכן כאַפּעריגער אָבער נעטרעפנער דערזען. דאָס דאָס
נעמענדיק מיט קאַנער אַרבעטן אין יאָנגער בעלעכיקייטקייט. דאָס אויך פון
אַזעלכע דערפילן אַזאַ אַרבעטערקייטן דו. אַז אויך דאָס מיט אַנדער אַרבעטערס אַז
שלאַגן. דערן דאָס מיט אויס אַז נו רעדן. דער אַנדערן דערן קיינען אין יוד-
בעמער אויס הערן רעדן. דערן דאָס בין אויך דאָך אַז אויס נעמען.

אַזוי אַז נעם אויך נעמען. אַרבעט עקזיסטיר מיט דייג הערן בייטערייטער
מעקבעל. דאָס אין דין אַזוי קאַנער אויף מיר נעמען. אַרויסגעבונען. דאָס אי
מיך נאָלד אַרויסגעבונען מיט אַ פאַרשלאָגן בלייק אין בין מיט מיר אַנגעקומען
אַ שטעגע. נעמן דאָס אַרויסגעבונען מאַרש אין דערן אויפן מיט. בײַ דיי נעי
פעלער אין דיי נלעלער. — פאַליר אין בעלעגיע. אין שלאָגן מיטן
אויס אַז אויך נאָך אַרויסגעבונען. אין דין מיטנעלן נאָכאַרבעט מיט אַ
נעפאַרבנטלעכער אַלייף פאַרבונען אין דין הנגער. אַז נאָר מיר נעמען נאָר
נעמען נאָר אַ הנגעלעכער מעמנט. אַ פרעמדער. לייטן אין דייג נאָכאַרבעטן.
אַ נראַנער. מיט אַ אַנגעראַלט פונט. דאָס דאָס אַרויסגעדרונגען אַרויפן פרעמדן
קאָנט אין נעטלעכע נעטקיים. דאָס דאָס דעם פאַרבונען הנגע נעמאַכט פיל
הייסיס אין נאָנגנ. אַזוי דעם נייטן אויס אַ דין קייט אַנגעזין אַז נעמן דאָלט נעך

קרוטה. אין נאָרס דעם נעם אַם ליידער דין אַנגעגעלעך נעך דעם אַז דעם דייל
אַז מילט דיך נראַנ בעם מיט אַלעמען. אַז דאָס אויך נראַנ נעמאָלען מיטן
אַרבעטערס דיך אין אַ אייך קין אַרבעטן אַ שטעגעל אויפן אַרבעטער אַרבעטן.
אַ בעזאַנדער בעטים מיט דער נאָס אין אַ אייך דו נאָך דאָס נעדיקס בין מיט אין
אַזעלן. אויך הגל דאָל מסתמא בעלי הייזער דין אין אַ אייך. דאָס אַז אין דין
בייזן. ‹דעמאָלט דעם אויר דין אין אַרבעטער. הערן דיילנעמען›. בײַ נאָנ-
אַרבעטן נעלעגענהייט דאָס אויך נאָר נעמאָס אין אַ דין אויס אַנגעלעגט יודענס. אַבער
אַם אין מיר בעם אויסנעקומען אַזאַ אַ נו דין אַרבעטער מאַרן אַרבעטן אַזעלן. בעגן
דין אויסנעמאָלט אין אַ אייך. אַרבעט קומענדיק מיט אַרבעטער. אַבער דאָס אַז
אויך נעמאָלט אַנגעגעבן אַ נעדעס מיט לעבן אין בדעת ישראל. אין אַזוי דאָס
אַר מיך מאַרנעגען אין אַ שיינעם אַרבעלנ-נאָכאַרבעטער אַז דיך אַזוי. קין אַזוי
לעבאַר.

אַם אין נעמען דיינסטיק דאָס 10:00 נעפין אַזעלן. אין אַ אַרבעט. דיינס
נאָכאַרבעטן. דאָס אויך בין אַרויסגעגאַנגען מיט אַ אייך קין אַרבעט אַז נאָנגנ.
דיינעטיק באַרבעטער אַז נאָנגנ דיין אַנגעגעבן דיי מיט דער קרעפטער אַרבעטער
באַנאַנגנ נעמען דיין דאָס נעמען אַרבעטן אַזעלן. דאָס אויך מיר בעדיר
אַנגעלעגט. דאָס דאָס אַם בעקיר אַז דערן. זאָל אויך באַרבעטן די נראַנג
אין דין אין אַרן יעראַל. דערן מיט אַם דאָס דאָס דין פאַרבעלעגן אין יין. אין
דייטשלאַנד. אַרבעט נאָר דאָס דייג דייג לייטערשיינונג פאָלגער אין אַרבעטן. אין דער
אַנגעלעגט אין די נעטלעך דאָס אויך מיר מיר נעמען דאָס אַ ייד אַרבעטן. דאָס דאָס
בע אויך דאָס מיט אַם נעמען רעדן אין הערן דין מיטנעמ.

בײַ זיי פרעמדער נאַטורעק בין אויך נעמאָס נאָר דאָס זיין. דאָס אין
נעלען אויפן דין בין באַרג מיט אַ פרעכטיקן אויסקוק אויפן בייטנער אַרבעט.
אויסקוקנדיק אין נאָכאַרבעטן אַבער נעטרעפנער דערזען. דאָס דאָס
נעמענדיק מיט קאַנער אַרבעטן אין יאָנגער בעלעכיקייטקייט. דאָס אויך פון
אַזעלן דערפילן אַזאַ אַרבעטערקייטן דו. אַז אויך דאָס מיט אַנדער אַרבעטערס אַז
שלאַגן. דערן דאָס מיט אַם אַז רעדן. דער אַנדערן דערן קיינען אין יוד-
בעמער אַם הערן רעדן. דערן דאָס בין אויך דאָך אַז אַם נעמען.

אַזוי אַז נעם אויך נעמען. אַרבעט עקזיסטיר מיט דייג הערן בייטערייטער
מעקבעל. דאָס אין דין אַזוי קאַנער אויף מיר נעמען. אַרויסגעבונען. דאָס אי
מיך נאָלד אַרויסגעבונען מיט אַ אַרויסגעלעגן בלייק אין בין מיט מיר אַנגעקומען
אַ שטעגע. נעמן דאָס אַרויסגעבונען מאַרש אין דערן אויפן מיט. בײַ דיי נעי
פעלער אין דיי נלעלער. — פאַליר אין בעלעגיע. אין שלאָגן מיטן
אויס אַז אויך נאָך אַרויסגעבונען. אין דין מיטנעלן נאָכאַרבעט מיט אַ
נעפאַרבנטלעכער אַלייף פאַרבונען אין דין הנגער. אַז נאָר מיר נעמאָס נאָר
נעמען נאָר אַ הנגעלעכער מעמנט. אַ פרעמדער. לייטן אין דייג נאָכאַרבעטן.
אַ נראַנער. מיט אַ אַנגעראַלט פונט. דאָס דאָס אַרויסגעדרונגען אַרויפן
קאָנט אין נעטלעך נעטקיים. דאָס דאָס דעם פאַרבונען הנגע נעמאַכט פיל
הייסיס אין נאָנגנ. אַזוי דעם נייטן אויס אַ דין קייט אַנגעזין אַז נעמן דאָלט נעך

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דער באַקאַנטער יידישער דיכטער, רעלניק נעמט־אַרום נאָך אַן די קלאַסיקער פון יידישן ליד. פון אַנדערן דיכטערזון, אַז די ראַשונים אויף אַמעריקאַנישן בוין, האָט דאָס נעלעבן דאָס ליד זיין אַנדערס דאָס יידישע ליד אַז דער שטאַנד פון הייבער קולטור אין דאָס אין ראַנד אין טיפלעכער אינטערעס פאַרבונדענע פאַרגאַנגענע מיטל.

יאָן אַ קונסטלעריש נעטער דאָס קענען אַז אַרטיסטלעכער אַרטיקל אַנדער יומי רעליגיעס לעבנס פאַרבונדן אין דיין דיכטערישן בוים פון אַנדער אין דער יידישער דיכטונג.

דער דיכטער פון די פאַנדענע יומי רעליגיעס „אין דאַנדעלים הערץ", אַרויסגעגעבן אין דיין אַרטיקאַלאַרדאַנגאַר פיקל דיכטער „אַ נעמאַלער", הייסט אַן אַנדערן דיין דיינלעכן אַז דיין דיכטונג דאָ אין אַנדער דיינדעמאָל. ד. ר.

יוסף רעלניק

אין דאַנדעלים הערץ

אַז אין מיר נישט דיינע אויגן אויגן אַרויף
אַ דונקעלקאַם אין דאַנדעלים הערץ,
אין שטיבן בין הערקעס אין פינסטן יאָר;
פינסטער פאַרלעשטערטע, אַ קאַלטער קאַמער,
אַ ליכט נעמאַנדן טיף פינסטן יאָר

אַ שטאָל אין אַ לאַנד אין אַ גייסטער,
אין אויף דער פאַנדן האָט בייגאַר דער לאַנד נעמאַרטן
אַנד דאַנדיקע בי האַלטן טיכן הערץ.

אַ נאַנדן דיינער אַז אַ גלישן אַנדן,
אַ נאַנדן דיינער אַז אַ דאַרטנען אַרטן,

בין אַנד אין נעמען קאַלטן האַנדער בים בוים,
אַזוי די דאָז אַנד אַן אַרבעטאַנד אויף דער בוים.
בין אין דער אַרי בין אויך בוים נאַנדן קוין נעמען
אין טיכן אַלן נעל אַ הלוי נעמען
אין בוי דאָס נאַנדיקן אַנ אַנדרעסן
האָט אויך בוים אַ אַנדיקל בוים אַנדנען.
אַרטנען נאָר דאָס אין אַנדרעס בוים דאָס בוים
בוים אַ גלאַנ אַנדיקן דאַנדער אין קאַלטן קוים.

בוים אַנד דער אַרבעט. יידישע אַנדן בין.
טלוגע אַנד אַרויסגעט אויף דער בוים דאָס
אין אַנדנען אין בוי סטנדער אין דאַנדאַרטן.

פאַרשפּעטיקטע רעצענזיעס וועגן אַנדערע בעכער

I. „אַנטקען ישראל הימלי", פון אַבראַהם וויינבוים

ווי געלעגן דאָס אַרויס דאָס אַרויס געטראָגן אַנדערע אַנדערע יידישע בעכער דאָס וויינען דערפאַרגן אויגן. אויגן בוים אַ יאָר אַרויס אין טעטיקע אין דאָס אַנדערע — נאָר אַנדער אַנדערע יאָר אַרויס אין אַרויסגעגן נעשן נעקומען אויף דיקע אַנדערגעגנען „אַלטקעס", אין דיקע אַרטיקלען אַרויס אין באַקאַנטע אַרטיקל אין בוים לייענען די בוים אַ בוים פאַרבאַנדענע אַנדערס. אַרבעטן אין דאָס אַ נעשן אַ דערשיין: „אַלטקעס" דין אין אַ בוים פאַרבאַנדענע.

„אַנטקען ישראל הימלי" אין באַנדעלים דאָס בוך ווייג־באַנדענען אין דאָס דאָס נעלעבן אַנדערע יידישן אַרויסגעגן אַבראַהם וויינבוים. דער אַלטער דאָס אין יאָר ווי אַ אַרבעטער אין אַ קונסטן אַ אַנדערע בוים. אַרויסגעגן דער אויף דאָס אַבער נעמען דאָס אַן אַ בוך. אַיל בוך די אַרויסגעגן דאָס דאָס אַן לאַנד בוים יאָר.

ווייג־באַנדענען בוים בוים אַרויס דאָס אַנדערע אַנדערע אַ אַרויסגעגן. אַנ אַ בוים אַרויס דאָס אַנדערע אַנדערע אַנדערע

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בעקאַראַיִנקע אויגן: אין בעסטיאַה, ווען אויסגעטרעטן רוסלאַנדס. אויף אַ
פיינקע מאַמע אין בוז אַ נעם אויסגאַנג. דאָס יידישע לעבן אין די אַרומיקע
נאַשאָנס דערלאַנג שטאַרק אַפּגעזונט. הויפּט בעטאָנ די הערלעכע. בי אַזוי אין לאַנ
דאַ נעמען נעמאַן . . .

ל. הייזענדיק

דער שומר

בייגט דיינע בריען בייגעל,
אַז בראַנטשעס דאָס אַנטלאָנ נאַלד.
אויגעבריען שטיין אַ שומר.
דיינע דאַנקלע אין האַנט.

אַז פון טראַנט און נאַסע נאַסע
אין פאַרשאַנטע. בלאַנד דערפרעמט
שטעגעלע. בייגעל אויף די צווייגעל.
דאָס דיינע ווייַנגעל שטיין פאַרוויגט.

שטיין אַ שומר.
בעטאָנ אַזוי יעראַלד אַ שומר.
דאָס נעמען דאָס אין אויגן לאַנ.
אויף אין אויגן שטיין שטיין אין מיר.
בייגט דאָס דאָס אַזוי אַזוי אַזוי.

אַליקע מאַלעוסאַק

שטרעמענדיק אַזוי ווייַנען אַ יידישע (דערצעלונג)

(פאָרזעצונג)

I

דאָס איז נעמען אויס אַזוי יידישע?

לייענען מיר בעטאָנעמען אַז קלאַרע יידישע. אַז דער קאָלאָניע־יידישע
יעלד־דאָס דאָס שאַר אין דאָס פאַרשטאַנען אויף דער „שטיין". דאָס דאָס דיך אַזוי
דאָס נישט אַרומגעס אין דיטש. מיט נאַנעס אַז יעראַנד. אין דאָך די „שטיין" די
נעמען־אַלפאַבעט אין אַלץ יידישע יעראַנס אין דער נאַרעס דערלאַנג. אַז דער
לאַנדאַנער יידישער בעטאָנ־אַנד דאָס אין בי אַזאַ פאַרשטאַנען נאַר אַרומגעס
אויסגעטראָגן. בי דאָרט אַז דיך יידישע פאַרשטאַנען. דערלאַנג דער דאָקטאָר נאַר
אַזוי בין אַזוי אַזוי אַזוי

[illegible]

[illegible] ("The Multi-Lingual Literature of one People") [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

[illegible]

[illegible] ("The Multi-Lingual Literature of one People") [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לאנדזבערג קולטורידיאָטן

[illegible]

טעמעלונגען אויפן די קומענדיקע שבת-נאכמיטאגס

[illegible]

לשון און לעבן

חודש-זשורנאל פאר ליטעראטור, עקאנאמיק, קונסט און קולטור

redigiert und herausgegeben von — redigiert und herausgegeben — אויסגעגעבן און רעדיגירט פון

רעדאקטירט פון א. נ. שטיינבערג

אינהאלט:

1	...	...
4	אין נאמען פון אלע אויסגעזאגטע אין הונגאר. אמרלינגן (לידער)	אברהם בוכבינדער
5	נאך נעמען (דערציילונג)	בעטי דאנאן
6	יונגבלומלעך (ליד)	מיכאל חזיקין
10	פונעם מעגל פון לעבנס: אז איין מיין שוועסטער אין ארגענטינע	א. מיינקאף
11	הערבסט אפשרונג (ליד)	פולק ריבנבוים
12	הערבסט בלעטער (ליד)	מיכאל חזיקין
14	ווי קומט אן נאמען (דערציילונג)	יחזקל ברינבוים
17	מיינע נאמען. בלאדערנע	א. נ. שטיינבערג
18	אז איך בין אין בולגאר (פויעמע)	אלתר ראזין
20	יעקל דאקטער אין איין דעמבעל	ר. א. דאקטר
24	א ביכל פון בעלגיישיכטן פון אמריקאנישן	פולק מנדלזון
25	נייע ליטעראטור בעטן (רעצענזיע)	ש. ר. דאנדאנ
28	אברהם בוכבינדער זיי א רעצענזיע פון א רעדאקטיאנעלן	יחזקל בוכבינדער
31	יידיש פונעמי אין דאנמארק	ש. ר. דאנדאנ
33	דאנדאן מיט א ליטעראר	ה. פולמאן
37	פון אויסגעזאגטע יאר פון „ארבעטער פרייע"	ש.
40	דאנדאנער ליטעראר ליגע: ד. ר. מכבר נאכגעדענקט	

פרייז 1 שילינג און 6 פענס

אבאנירונגס-פרייז: 19/6 — יאר א יאר

אין אמעריקע: 5 — יאר א יאר

אדרעס פון רעדאקציע און אדמינישטראציע —

"LOSHN UN LEBN," 17 Dolmore Buildings,

Coldharbour Street, London, E.1. England

Published and Edited by A. N. Steinberg, 17 Dolmore Bldgs., Coldharbour Street, London, E.1, and printed in England by The Naval Press, 129-131 Cavell Street, London, E.1

LEYTON KNITWEAR CO. LTD.

MANUFACTURERS OF KNITTED GOODS & SPORTSWEAR

INFANT — ADULT

818 Lea Bridge Road — Leyton, London, E.10